

OBSAH

Předmluva k 2. vydání 9

ÚVOD 11

1. Všeobecná situace v období klasické filosofie 11

2. Filosofie a politika 13

3. Prameny 17

I. SOFISTIKA 20

Úvod 20

1. Na cestě k relativismu: Prótagoras 23

a) Výrok *homo-mensura* 24

b) Relativismus či subjektivismus? 27

c) Ontologické implikace? 29

d) Pro každou věc existují dvě navzájem protikladná pojetí 31

e) Spor je nemožný 33

f) Agnosticismus 35

g) Politická filosofie 37

2. Nihilistické experimenty: Gorgias 39

a) Nic neexistuje 41

b) Nic není poznatelné 44

c) Nic není sdělitelné 47

d) Stanoviska a problémy 51

e) Morálně-filosofické implikace 53

3. Skeptické výstřelky: Xeniadés a Kratylos 55

a) Xeniadés 55

b) Kratylos 56

4. V osidlech filosofie jazyka: Lykofrón a Antisthenés 59

a) Lykofrón 60

aa) Problém predikace 60

ab) Vědění jako známost 62

b) Antisthenés 64

ba) Problém nepravdivé věty	64
bb) Problém definice	68
5. Útoky proti náboženství	71
a) Diagoras: Morální argument	71
b) Prodikos: Psychologický argument	73
c) Kritias: náboženství jako vynález	76
6. Problematika morální filosofie: <i>Dissoi Logoi</i>	80
a) Dobré a zlé	81
b) Vhodné a nevhodné	83
c) Právo a bezpráví	85
7. Kritika konvenční morálky	87
a) Antifón: O neúčelnosti právního řádu	88
b) Kalliklés: Teze o právu silnějších	93
c) Thrasymachos: nespravedlnost se vyplácí	97
8. Model praktické filosofie: Isokratés	103
II. SOKRATIKA	110
1. Sókratés	111
a) Sókratovská otázka	113
b) Obecné a nauka o idejích	116
c) Ctnost jako vědění	120
d) Jednota ctností	124
e) Vědění a jednání	129
f) Slabost vůle a dobrovolnost	133
g) Věrnost zákonům a občanská neposlušnost	137
2. Eukleidés z Megar	143
a) Logika	144
b) Etika	146
3. Antisthenés	150
4. Aristippos z Kyrény	155
a) Epistemologická východiska	156
b) Důsledky pro etiku	159
III. PLATÓN	163
1. Život, dílo, hermeneutické problémy, charakteristika	163
a) Život	163

b) Dílo	165
c) Spisovatelská činnost a filosofie	167
d) Hermeneutické problémy	170
e) Nepsané nauky	172
f) Charakteristika	175
2. Ontologie	177
a) Původ nauky o dvou světech	177
b) Východisko nauky o idejích: Dvě odpovědi	180
c) Ontologický statut ideje	183
d) Statut časoprostorových věcí	187
e) Účast, participace	191
f) Nekonečný regres	194
g) Ideje a kosmos	199
3. Cesty filosofie	204
a) Dialektika: Překonání hypotetického	204
b) Idea dobra	208
c) Mystika a zbožnost	213
d) Rozpomínání a učení	217
e) Touha, krása, láska	220
f) Dialektika: Na stopě logiky pojmů	224
g) Vědění a mínění	228
4. Etika, antropologie a politika	232
a) Proč být mravný?	234
b) Nesmrtelnost duše	237
c) Individuum a společnost: model spravedlnosti	243
d) Obec jako individuum: politická metaforika	249
e) Vědění a moc	254
f) Moc a zákon	258
g) Diskreditace umění	263

IV. ARISTOTELÉS 270

1. Život, dílo, obory, filosofická metoda, charakteristika	270
a) Život	270
b) Dílo	272
c) Obory	275
d) Filosofická metoda	277
e) Charakteristika	279

2. Jazyk a ontologie	281
a) Slovo a věc	281
b) Kategorie	286
c) K funkci kategorií	289
d) Víceznačnost slova „být“	291
e) Ontologické struktury	294
f) Substancialita	298
3. Skutečnost	302
a) Příčiny	303
b) Principy	306
c) Možnost, skutečnost a pohyb.	310
d) Bytí a aktivita	313
e) Jsoucí jakožto jsoucí	316
f) „První filosofie“: theologie nebo ontologie?	320
4. Otázky etiky	325
a) Stanovisko aristotelské etiky	327
b) Mravnost a rozum	332
c) Praktická pravda a praktický sylogismus	337
d) Slabost vůle	342
e) „Dobrovolnost“	348
f) Nejlepší život	354
5. Věda, dialektika, rétorika	362
a) Zdůvodněné vědění	363
b) Dialektika a rétorika	369
Seznam zkratk	377
Seznam literatury	383
Jmenný rejstřík	429
Věcný rejstřík	439
Ediční poznámka	445